

prima instanță – (Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău) A. Miron

instan. de apel – (Curtea de Apel Chișinău) L. Bulhac, L. Popova, A. Pahopol

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Vitalie Postolachi în interesele societății pe acțiuni ”Nufărul”,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Bordianu împotriva societății pe acțiuni ”Nufărul”, intervenienți accesorii Casa Națională de Asigurări Sociale, Consiliul Republican pentru boli profesionale privind constatarea faptului existenței bolii profesionale, încasarea indemnizației unice pentru existența bolii profesionale, încasarea indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă, încasarea indemnizației unice pentru indexarea sumelor indemnizației unice precum și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2016 prin care s-a casat hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 decembrie 2015, în partea prin care a fost admisă capătul de cerere privind constatarea faptului existenței la reclamanta Maria Bordianu a unei boli profesionale, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri sub formă de încheiere prin care s-a încetat procesul pe capătul de cerere privind constatarea faptului existenței unei boli profesionale, în rest apelul a fost respins cu menținerea hotărârii instanței de fond,

c o n s t a t ă:

La 18 mai 2013 Bordianu Maria a depus cerere prin care a solicitat constatarea faptului existenței la Bordianu Maria a bolii profesionale, începînd cu 05 ianuarie 2006, de care s-a îmbolnăvit în perioada activității acesteia în cadrul societății cu răspundere limitată ”Nufărul” și care a fost cauza stabilirii gradului de invaliditate II fără dreptul de muncă. Ca persoană interesată a fost indicată societatea pe acțiuni ”Nufărul”, Consiliului Republican pentru boli profesionale.

În motivarea cererii a indicat că, activează la societatea pe acțiuni ”Nufărul” din 1983. În perioada 1995 – 2005 a activat în calitate de operator la secția curățire a covoarelor.

În procesul de lucru reclamanta descărca covoare, le curăța și îndepărta petele cu folosirea substanțelor chimice.

În perioada activității, condițiile de lucru era nocive și influențau negativ asupra stării de sănătate. Astfel, sistemul de ventelarea nu era în stare funcțională pentru extragerea prafului, praful fiind curățit de către angajații companiei pîrîte. De asemenea, angajații curățeau aparatele de lucru. În timpul de iarnă erau puși în situația de a activa la curățarea covoarelor fără căldură folosind apă și substanțe chimice.

Mai mult, măsurile de protecție a lucrătorilor nu erau luate în timpul și modul cuvenit.

În rezultatul acestor condiții, reclamanta a fost diagnosticată în anul 2005 cu diagnoza asmă bronșică, fiindu-i stabilită grupa II de invaliditate, însă pîrîtul nu recunoștea că această boală este una profesională.

În acest sens Consiliul Republican pentru boli profesionale a stabilit că diagnoza stabilită este o boală profesională, iar societatea pe acțiuni "Nufărul" urma să înainteze o acțiune în vederea stabilirii gradului de pierdere a capacității de muncă și stabilirea pensiei de invaliditate.

La 17 iunie 2010 Bordianu Maria a înaintat o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat obligarea societății pe acțiuni "Nufărul" de a depune actele necesare la Consiliul Republican pentru boli profesionale pentru stabilirea gradului de pierdere a capacității de muncă și stabilirea indemnizației necesare, iar prin Hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău cererea a fost admisă integral.

Potrivit concluziilor medicale, în baza procesului-verbal nr. 1277 din 12 iunie 2012 a fost stabilită gradul de pierdere a capacității de muncă în mărime de 70%.

De asemenea, a menționat că, societatea pe acțiuni "Nufărul" urmărind scopul neachitării indemnizației de invaliditate a emis un ordin potrivit căruia a încetat relațiile de muncă cu reclamanta din 06 ianuarie 2006, adică imediat după stabilirea gradului de invaliditate (f.d.13, Vol. I).

La 08 octombrie 2012 Bordianu Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății pe acțiuni "Nufărul", intervenient accesoriu Consiliul Republican de Boli profesionale prin care a solicitat a încasa din contul pîrîtului în contul reclamantei a indemnizației unice în legătură cu pierderea capacității de muncă în legătură cu o boală profesională în sumă de 1311,90 lei, indemnizației de eliberare din serviciu în mărime de un salariu mediu pentru două săptămîni, care constituie suma de 1 227,63 lei, indemnizației de invaliditate pentru perioada ianuarie 2006-octombrie 2012, inclusiv, în sumă de 140 931,76 lei și a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei (f.d.2-5, Vol. II).

La 12 martie 2015 Bordianu Maria a depus împotriva societății pe acțiuni "Nufărul", intervenienți accesorii Casa Națională de Asigurări Sociale, Consiliul Republican de boli profesionale o cerere de chemare în judecată concretizată prin care a solicitat încasarea din contul pîrîtului în contul reclamantei a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă în urma unei boli profesionale în mărime de 122 332 lei, indemnizației de eliberare din serviciu în mărimea unui salariu mediu de 2 săptămîni, în sumă de 1 107,19 lei, indexarea sumelor indemnizației unice și indemnizației de eliberare din serviciu la data achitării, conform legislației în vigoare (f.d.139-143).

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 decembrie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată a reclamantei Bordianu Maria împotriva societății pe acțiuni "Nufărul", intervenienți accesorii Casa Națională de Asigurări Sociale, Consiliul Republican pentru boli profesionale privind constatarea faptului existenței bolii profesionale, încasarea indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă, încasarea indemnizației de eliberare din serviciu, indexarea sumelor indemnizației unice, încasarea prejudiciului moral. S-a constatat faptul existenței bolii profesionale și s-a încasat de la societatea pe acțiuni "Nufărul" în beneficiul reclamantei Bordianu Maria a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă în sumă de 122 332 lei și prejudiciul moral în sumă de 5000 lei, iar în total suma de 127 332 lei, în rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate (f.d. 240, Vol. II).

La 28 decembrie 2015 avocatul Vitalie Postolachi în interesele societății pe acțiuni "Nufărul" a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată sau tardivă și încasarea din contul lui Bordianu Maria în contul societății pe acțiuni "Nufărul" suma de 3 157,5 lei cu titlul de taxă de stat și 12 600 lei cu titlul de cheltuieli pentru asistență juridică (f.d.17, Vol. III).

La 04 ianuarie 2016 Bordianu Maria a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău în partea respingerii cererii de chemare în judecată cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral (f.d. 21, Vol. III).

Ulterior, avocatul Vitalie Postolachi în interesele societății pe acțiuni "Nufărul" a depus cerere de apel concretizată prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 decembrie 2015 ca fiind ilegală cu adoptarea unei noi hotărâri prin care capătul de cerere a lui Bordianu Maria privind constatarea faptului bolii profesionale începând cu 05 ianuarie 2006 să fie scos de pe rol sau să fie respinsă ca tardiv, în rest a solicitat respingerea integrală a acțiunii cu încasarea din contul lui Bordianu Maria în contul societății pe acțiuni "Nufărul" suma de 3 157,5 lei cu titlul de taxă de stat și suma de 12 600 lei cu titlul de cheltuieli pentru asistență juridică (f.d. 54-61, Vol. III).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2016 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea apelantei Bordianu Maria privind acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea apelului motivat și a fost restituită cererea de apel depusă de către aceasta ca nemotivată (f.d. 64, Vol. III).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2016 s-a admis parțial apelul declarat de societatea cu răspundere limitată "Nufărul", s-a casat hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 02 decembrie 2015, în partea prin care a fost admis capătul de cerere privind constatarea faptului existenței la reclamanta Maria Bordianu a unei boli profesionale cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri sub formă de încheiere prin care s-a încetat procesul pe capătul de cerere privind constatarea faptului existenței la reclamanta Maria Bordianu a unei boli profesionale. În rest apelul declarat de societatea pe acțiuni "Nufărul" s-a respins cu menținerea hotărârii instanței de fond (f.d.153).

La 21 octombrie 2016 avocatul Vitalie Postolachi în interesele societății pe acțiuni ”Nufărul” a depus cerere de recurs prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată depusă de Bordianu Maria împotriva societății pe acțiuni ”Nufărul” să fie respensă ca tardivă și neîntemeiată sau să fie remisă la rejudecare pentru corectarea erorilor. De asemenea, a solicitat încasarea de la Bordianu Maria în folosul societății pe acțiuni ”Nufărul” a taxei de stat de pe apel în sumă totală de 3 157,50 lei a plății pentru asistență juridică în sumă de 13 000 lei pentru asistența juridică acordată la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău și a sumei de 2 341,50 lei. Totodată, au solicitat și încasarea de la Bordianu Maria în folosul societății pe acțiuni ”Nufărul” a taxei de stat de pentru recurs în sumă de 2 341,50 lei și a serviciilor juridice achitate avocatului Vitalie Postolachi în sumă de 11 000 lei pentru asistența juridică acordată la Curtea Supremă de Justiție.

În motivarea cererii de recurs au invocat că au fost încălcată procedura de constatare a faptului care are valoare juridică și anume faptul existenței unei boli profesionale la Bordianu Maria. De către reclamanta Bordianu Maria nu au fost probate prin probe admisibile și pertinente condițiile de muncă dăunătoare sănătății, pe perioadă activității la societatea pe acțiuni ”Nufărul”. Au fost neglijate constatările expuse în ordonanța procuraturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău din 24 iunie 2013. Actele medicale prezentate de Bordianu Maria ca probe nu probează fapta ilicită și vina angajatorului societate pe acțiuni ”Nufărul”, ori ele faptul că Bordianu Maria a obținut bronită dar nu și legătura bolii cu activitate profesională. Actele Medicale prezentate de Bordianu Maria întru probarea pretențiilor sale au fost efectuate în lipsa citării reprezentantului societății pe acțiuni ”Nufărul” ori ele probează faptul că dna Bordianu Maria nu a putut aduce explicații. A fost încălcată procedura de recunoaștere a unei boli ca profesionale, reglementată prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 257 din 08 noiembrie 1993.

Totodată a invocat că, raportul de constatare medico-legală nr. 403 din 14 noiembrie 2013 întocmit de Centrul de Medicină Legală nu poate servi ca probă, deoarece este întocmit de un organ necompetent conform legii. De asemenea a menționat că acțiunea a fost înaintată ca tardivă.

Astfel, au menționat că deși au fost invocate de către reprezentantul recurentului în instanța de apel, aceasta nu a motivat în decizie respingerea acestora, încălcând în acest sens art. 6.1. din CEDO.

În recurs au mai menționat că, reclamanta Bordianu Maria urma să se adreseze în judecată privind stabilirea bolii profesionale în instanța de judecată în procedura contencioasă din considerentul că între ea și societatea pe acțiuni ”Nufărul” a apărut un litigiu de drept asupra subiectului apartinței bolii profesionale la reclamantă în perioada când a activat la întreprindere, reieșind în special și din considerentul că la întocmirea concluziei consultative din 28 octombrie 2009 emisă de Consiliul Republican de boli profesionale, societatea pe acțiuni ”Nufărul” nu a fost citată pentru a da explicații, a prezenta probe, a combate afirmațiile reclamantei, a examina împreună cu un specialist angajat de el a actelor medicale prezentate de reclamanta Bordianu Maria, de a beneficia de serviciile unui avocat și astfel i s-a încălcat flagrant dreptul său la apărare.

Din aceste considerente, societatea pe acțiuni "Nufărul" a solicitat de la instanța de fond și cea de apel examinarea medicală repetată a reclamantei de către Consiliul Republican de boli profesionale cu participarea reprezentantului societății pe acțiuni "Nufărul", cerință care a fost respinsă ilegal de către instanța de apel. Totodată, au relevat că, Consiliul Republican de boli profesionale nu este abilitat cu dreptul de a elabora concluzii cu privire la calificarea bolii ca profesionale.

De asemenea, au menționat că, potrivit Codului muncii, litigiile de muncă se soluționează în termen de 3 ani de zile, termen care nu a fost respectat de către reclamantă și nu a fost luată în considerație acest fapt.

Mai mult ca atât, atât instanța de fond cât și instanța de apel nu a examinat elementele răspunderii patrimoniale și nu au fost administrate în instanța de judecată probe în acest sens, evitând să examineze probele care vin în susținerea celor afirmate de către recurent.

Societatea pe acțiuni "Nufărul" a invocat că, stabilirea diagnozei de bronșită nu reprezintă faptul că cauza acesteia sunt condițiile de muncă dar că pot exista și factori externi de îmbolnăvire cum ar fi răceala, gripa.

Totodată, au indicat că, întocmirea concluziilor medicale de către Centrul Republican de boli profesionale au fost efectuate în lipsa reprezentantului societății pe acțiuni "Nufărul", or Centrul Republican de boli profesionale nu a avut acces la materialele dosarului și nu au cunoscut situația reală de la întreprindere, iar concluzia dată de către acesta este doar una consultativă (f.d. 167-177, Vol. III).

Prin cererea din 21 octombrie 2016 societatea pe acțiuni "Nufărul" a solicitat suspendarea executării deciziei instanței de apel (f.d. 178, Vol. III), iar prin încheierea din 24 octombrie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea depusă și s-a suspendat executarea deciziei recurate (f.d.185,186, Vol. III).

La 12 decembrie 2016 avocatul Coptul Sergiu în interesele Maria Bordian a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului depus ca neîntemeiat.

Analizând termenul de depunere a recursului, instanța de recurs remarcă următoarele:

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 06 septembrie 2016. Potrivit scrisorii nr. 25032-4 copia deciziei a fost expediată părților la 08 septembrie 2016 (f.d. 164, Vol. III).

La materialele cauzei, nu este anexată dovada recepționării deciziei de către recurent.

Cererea de recurs a fost depusă la 21 octombrie 2016, respectiv, recursul a fost depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Analizând modul în care recurentul și-a exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanțele de judecată aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanțele ierarhic inferioare de judecată s-au pronunțat în modul corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentul recurentului privind aplicarea eronată de către instanțele judecătorești inferioare a normelor de drept material, colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă.

Colegiul reține că aceste argumentul al recurentului poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către avocatul Vitalie Postolachi în interesele societății pe acțiuni "Nufărul" nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către avocatul Vitalie Postolachi în interesele societății pe acțiuni "Nufărul" se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari